

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av kommunikationsmarknadslagen

PROPOSITIONENS HUVUD SAKLIGA INNEHÅLL

Riksdagen antog en ny kommunikationsmarknadslag den 7 februari 2003. Lagen träder i kraft den 25 juli 2003. I samband med behandlingen i riksdagen ströks bestämmelserna om en tillsynsavgift för teleföretag och en tillsynsavgift för teleentreprenörer i den föreslagna kommunikationsmarknadslagen. Avsikten var att dessa avgifter skulle täcka kostnaderna för Kommunikationsverkets tillsynsverksamhet.

I propositionen föreslås bestämmelser om

en kommunikationsmarknadsavgift och en teleentreprenadavgift. Genom propositionen intas i kommunikationsmarknadslagen bestämmelser om dessa avgifter. Kommunikationsmarknadsavgiften är en ny avgift som teleföretagen skall betala i utbyte mot Kommunikationsverkets prestationer. Avgiften skall vara fast, men indelad i olika avgiftsklasser. Teleentreprenadavgiften skall vara lika stor för alla.

Lagen avses träda i kraft den 25 juli 2003.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
ALLMÄN MOTIVERING	3
1. Inledning.....	3
2. Nuläge.....	3
2.1. Lagstiftning och praxis	3
2.1.1. Kommunikationsverket.....	3
Kommunikationsverkets uppgifter	3
Kommunikationsverkets avgifter.....	4
2.1.2. Avgiftsregleringen vid reformen av kommunikationsmarknadslagen.....	5
2.1.3. Aktörer på kommunikationsmarknaden	6
2.1.4. Kommunikationsmarknadens ekonomi.....	6
2.2. Den internationella utvecklingen och lagstiftningen i utlandet	7
2.2.1. Europeiska gemenskapens lagstiftning	7
2.2.2. Internationell jämförelse.....	7
Finansieringen av tillsynsverksamheten i vissa andra nordiska länder.....	7
Finansieringen av tillsynsverksamheten i vissa andra länder i Europeiska unionen	9
2.3. Bedömning av nuläget.....	11
3. Propositionens mål och de viktigaste förslagen	11
4. Propositionens verkningar	11
4.1. Ekonomiska verkningar.....	11
4.2. Verkningar för företagens ställning och ekonomi.....	12
5. Beredningen av propositionen.....	12
DETALJMOTIVERING.....	12
1. Lagförslag	12
2. Ikraftträdande	16
3. Lagstiftningsordning.....	16
LAGFÖRSLAG	17
om ändring av kommunikationsmarknadslagen	17

ALLMÄN MOTIVERING

1. Inledning

Riksdagen antog en ny kommunikationsmarknadslag (/) den 7 februari 2003. Lagen träder i kraft den 25 juli 2003. Genom den nya kommunikationsmarknadslagen upphävs kommunikationsmarknadslagen (396/1997) från 1997.

Förslaget till kommunikationsmarknadslag ingick i regeringens proposition med förslag till ändring av lagstiftningen om kommunikationsmarknaden (RP 112/2002 rd). I samband med behandlingen i riksdagen ströks bestämmelserna om en tillsynsavgift för teleföretag och en tillsynsavgift för teleentreprenörer. Avsikten var att dessa avgifter skulle täcka kostnaderna för Kommunikationsverkets tillsynsverksamhet. Trafikutskottet föreslog i sitt betänkande (TrUB 26/2002 rd) att bestämmelserna skulle slopas. Trafikutskottets ståndpunkt bottnade i grundlagsutskottets utlåtande (GrUU 61/2002 rd), enligt vilket de föreslagna bestämmelserna om avgifter inte uppfyller de krav som grundlagen ställer.

2. Nuläge

2.1. Lagstiftning och praxis

2.1.1. Kommunikationsverket

Kommunikationsverkets uppgifter

Bestämmelser om Kommunikationsverkets uppgifter ingår i kommunikationsmarknadslagen, radiolagen (1015/2001), lagen om posttjänster (313/2001), lagen om televisions- och radioverksamhet (744/1998), lagen om statens televisions- och radiofond (745/1998), lagen om integritetsskydd vid telekommunikation och dataskydd inom televerksamhet (565/1999), lagen om förbud mot vissa avkodningssystem (1117/2001), lagen om elektroniska signaturer (14/2003), lagen om domännamn (228/2003) samt lagen om kommunikationsförvaltningen (625/2001) och statsrådets förordning om kommunikationsförvaltningen (697/2001).

Kommunikationsverket är en myndighet

inom kommunikationsministeriets förvaltningsområde med uppgift att främja utvecklingen av informationssamhället inom sitt verksamhetsområde. Kommunikationsverkets uppgift är att trygga en fungerande och effektiv kommunikationsmarknad. Målet är att konsumenterna skall ha tillgång till sinsemellan konkurrerande och tekniskt utvecklade kommunikationstjänster som är förmånliga och av god kvalitet.

Kommunikationsverket övervakar kommunikationsnätens tekniska funktion och säkerhet, styr numreringen i telenäten och tilldelar företagen behövliga nummer och koder. Till Kommunikationsverkets uppgifter hör också att meddela tekniska föreskrifter och att koordinera standardiseringsarbetet nationellt. Dessutom övervakar verket den ekonomiska konkurrensen på kommunikationsmarknaden.

Kommunikationsverket styr användningen av radiofrekvenser i Finland och sörjer för att Finlands nationella intressen tillvaratas då beslut om frekvensanvändningen fattas på internationell nivå. Verket har också uppgifter som hänför sig till både integritetsskyddet vid elektronisk kommunikation och dataskyddet, bl.a. testning, godkännande och övervakning av datakommunikationssäkerheten (COMSEC-verksamhet). Kommunikationsverket har även uppgifter som hänför sig till upptäckter av kränkningar av dataskyddet och utredningar om detta (CERT-verksamhet).

Kommunikationsverket ser dessutom till att televisions- och radioprogrammen uppfyller de krav som ställts på dem i fråga om europeiskt programutbud, reklam och sponsring. Verket sköter också televisionsavgiftsförvaltningen, övervakar postverksamheten och beviljar domännamn under toppdomänen .fi.

Med stöd av den nya kommunikationsmarknadslagen ökar Kommunikationsverkets uppgifter betydligt i jämförelse med den tidigare lagstiftningen. Till Kommunikationsverkets nya uppgifter hör bl.a. att göra marknadsanalyser och marknadsdefinitioner, utse företag med betydande marknadsinflytande, ålägga företag med betydande marknadsin-

flytande särskilda skyldigheter samt övervaka att de företagsbestämda skyldigheterna iakttas. Kommunikationsverket överförs också mottagandet av televerksamhetsanmälningar och registreringen av utövare av anmälningspliktig verksamhet.

Då Kommunikationsverket analyserar produkt- och tjänstemarknaderna för att kunna fatta beslut om betydande marknadsinflytande skall det iakttas EU-kommissionens rekommendation om relevanta marknader. Kommissionen har antagit rekommendationen den 11 februari 2003 och enligt den är antalet produkt- och tjänstemarknader som skall analyseras 18 till antalet. På grund av den geografiskt splittrade marknaden i Finland är bedömningen den att antalet marknader som skall analyseras och antalet förvaltningsbeslut som skall fattas om dem uppgår till ca 700 år 2003.

Kommunikationsverkets avgifter

I statsbudgeten är Kommunikationsverket ett nettobudgeterat ämbetsverk som i huvudsak täcker kostnaderna för sin verksamhet med de avgifter som verket uppbär. Verket har tillämpat nettobudgetering helt och hållet sedan 1995. Kommunikationsverkets intäkter består av intäkter av offentligrättsliga prestationer enligt lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992) samt av intäkter av offentligrättsliga prestationer enligt andra lagar.

Kommunikationsverket införde nettobudgeteringen stegvis. År 1993 tillämpades nettobudgetering inom televisionslicensverksamheten så, att intäkterna av televisionslicensverksamheten nettobudgeterades under omkostnadsmomentet och alla verkets övriga intäkter fanns under inkomstmomentet. År 1994 utvidgades nettobudgeteringen så, att också radioförvaltningens avgifter nettobudgeterades under omkostnadsmomentet. Sedan 1995 har verkets budget hel och hållet baserat sig på nettobudgetering. Inkomsterna har beräknats så att de är större än utgifterna.

Kommunikationsverkets avgifter grundar sig på kommunikationsministeriets förordning om Kommunikationsverkets avgifter (1126/2002) nedan förordningen om Kommunikationsverkets avgifter. Förordningen

har givits med stöd av lagen om grunderna för avgifter till staten, lagen om posttjänster samt lagen om integritetsskydd vid telekommunikation och dataskydd inom televerksamhet. Dessutom grundar sig en del av avgifterna på lagen om statens televisions- och radiofond.

De avgiftsbelagda offentligrättsliga prestationerna i enlighet med lagen om grunderna för avgifter till staten är i förordningen om Kommunikationsverkets avgifter indelade i offentligrättsliga prestationer med fasta avgifter, offentligrättsliga prestationer enligt självkostnadsvärdet samt offentligrättsliga prestationer som avviker från självkostnadsvärdet. Kommunikationsverkets offentligrättsliga prestationer med fasta avgifter räknas upp i 2 §, offentligrättsliga prestationer enligt självkostnadsvärdet i 3 § samt offentligrättsliga prestationer som avviker från självkostnadsvärdet i 4 § förordningen om Kommunikationsverkets avgifter.

Som exempel på Kommunikationsverkets offentligrättsliga prestationer kan nämnas följande prestationer som grundar sig på de uppgifter som regleras i radiolagen: frekvensprestationer, tillstånds- och tillsynsprestationer för radiosändare, kontroll av fartygens radiostationer samt prestationer i anslutning till intyg och examina inom radiokommunikation.

Prissättningen av offentligrättsliga prestationer grundar sig på prestationens självkostnadsvärde, som täcker prestationens särkostnader och dess andel av de gemensamma kostnaderna. Offentligrättsliga prestationer som avviker från självkostnadsvärdet prissätts enligt 6 § 3 mom. lagen om grunderna för avgifter till staten. Dylåka prestationer är de frekvensprestationer som räknas upp i 4 § förordningen om Kommunikationsverkets avgifter. Dessa prissätts enligt de årliga totala kostnaderna för radioförvaltningen samt enligt i hur stor omfattning radionätet eller radiosystemet utnyttjar ett begränsat radiofrekvensspektrum i förhållande till andra nät och system.

I Kommunikationsverkets budget beräknades nettointäkterna för 2002 uppgå till 417 000 euro. De faktiska nettointäkterna var 1,4 miljoner euro. År 2002 var intäkterna av den avgiftsbelagda verksamheten sammanlagt

27,6 miljoner euro. I budgeten för 2003 beräknas intäkterna av Kommunikationsverkets avgiftsbelagda verksamhet uppgå till sammanlagt 31,1 miljoner euro. Fördelningen av intäkterna av den avgiftsbelagda verksamheten 2002 och kalkylen för 2003 är följande:

	Utfall 2002		Kalkyl 2003	
Avgifts- lag	euro	%		%
Till- ståndsav- gifter för radiosän- dare	4 911 000	17,8	4 722 000	15,1
Frekvens- avgifter	5 959 000	21,6	7 279 000	23,4
Avgifter för num- rering av telenäten	3 748 000	13,6	4 232 000	13,6
Avgifter för do- männamn på Inter- net	894 000	3,2	1 680 000	5,4
Teleent- repren- davgifter	114 000	0,4	153 000	0,5
Övriga avgifter	374 000	1,4	477 000	1,5
Postför- medling- ens till- synsav- gifter	1 152 000	4,2	1 208 000	3,9
Ersättning ur tv- och radiofon- den	10 417 000	37,8	11 400 000	36,6
Samman- lagt	27 569 000	100	31 151 000	100

Enligt propositionen skall den nya kommunikationsmarknadsavgiften uppbäras fr.o.m. ingången av 2004. Uppgifterna i anslutning till verkställigheten av lagen kan 2003 finansieras med de nuvarande avgifterna för numrering av telenäten och med frekvensavgifterna.

2.1.2. Avgiftsregleringen vid reformen av kommunikationsmarknadslagen

Det förslag till kommunikationsmarknads- lag som ingick i den tidigare regeringspropo- sitionen innehöll bestämmelser om en tillsynsavgift för företag (15 §) och en tillsyns- avgift för teleentreprenörer (137 § 4 mom.). Trafikutskottet föreslog dock, på ovan be- skrivet sätt, att bestämmelserna skulle slopas i lagen eftersom grundlagsutskottet i sitt utlå- tande ansåg att bestämmelserna inte uppfyll- de kraven i 81 § grundlagen.

I den tidigare regeringspropositionen före- slogs att teleföretag som bedriver anmä- lingspliktig eller koncessionsberoende tele- verksamhet skall vara skyldiga att till Kom- munikationsverket betala en avgift som mot- svarar kostnaderna för tillsynen över kom- munikationsmarknaden. Den föreslagna av- giften skulle ha delats in i en fast grunddel och en tilläggsdel som fastställs enligt om- sättningen på den televerksamhet som telefö- retaget bedriver i Finland. Teleentreprenörer å andra sidan skulle enligt förslaget ha var it skyldiga att till Kommunikationsverket betala en fast avgift som motsvarar kostnaderna för tillsynen över teleentreprenaden.

Det föreslogs att närmare bestämmelser om båda tillsynsavgifterna skulle utfärdas genom förordning av kommunikationsministeriet. I paragrafens detaljmotivering föregreps för- ordningens innehåll. Tillsynsavgiftens grunddel antogs bli ca 2 500 euro. Tilläggs- del skulle sannolikt ha varit ca 0,06 % av omsättningen för teleföretagets televerksam- het.

Riksdagens grundlagsutskott tog i sitt utlå- tande om förslaget till kommunikations- marknadslag (GrUU 61/2002 rd) bl.a. ställ- ning till den föreslagna avgiftsregleringen. Enligt grundlagsutskottet var tillsynsavgiften för teleföretag i enlighet med den föreslagna 15 § en skatt och inte en avgift i konstituti- onellt hänseende. Grundlagsutskottet konstaterade att skyldigheten att betala tillsynsavgift uppkommer direkt med stöd av lag. Enligt utskottet var avgiften inte ett vederlag för specificerbara prestationer och grunderna för hur avgiften bestäms hade inget samband med kostnaderna för prestationer av detta slag. Utskottet ansåg på motsvarande sätt att

också tillsynsavgiften för teleentreprenörer i förslaget 137 § 4 mom. hade karaktären av en skatt.

Enligt grundlagsutskottets vedertagna tolkningspraxis är det utmärkande för konstitutionella avgifter att de utgör ersättningar eller vederlag för service som tillhandahålls av det allmänna. Övriga penningprestationer har utskottet ansett vara skatter. De prestationer som det tas ut avgifter för bör gå att specificera på något vis. Avgiftens storlek och grunderna för bestämmandet av avgiften skall ha kvar något slag av samband med kostnaderna för prestationen. Det oaktat är full kostnadsmotsvarighet inte ett villkor för att en prestation skall betraktas som avgift. Enligt utskottet är det snarare fråga om en skatt då det allmänt tas ut ett penningbelopp för finansiering av någon verksamhet.

Trafikutskottet konstaterade i sitt betänkande (TrUB 26/2002 rd) att det är viktigt att propositionerna förbereds grundligt och att Kommunikationsverket får tryggade förutsättningar att vara ett nettobudgeterat verk. Enligt utskottet spelar nettobudgeteringsprincipen en viktig roll för verksamheten och en effektiv tillsyn över kommunikationsmarknaden.

2.1.3. Aktörer på kommunikationsmarknaden

I propositionen föreslås att teleföretag som bedriver anmälningspliktig eller koncessionsberoende verksamhet skall betala en kommunikationsmarknadsavgift till Kommunikationsverket och teleentreprenörer en teleentreprenadavgift.

Teleföretag är ett överordnat begrepp i kommunikationsmarknadslagen som avser både nätföretag och tjänsteföretag. Ett nätföretag tillhandahåller ett kommunikationsnät som det äger eller på någon annan grund förfogar över för överföring, distribution eller tillhandahållande av meddelanden. Tjänsteföretagen äger inte något eget telenät utan hyr telenätkapacitet hos nätföretag. Ett teleföretag kan vara både nätföretag och tjänsteföretag, men kan också tillhandahålla endast antingen nättjänster eller kommunikationstjänster. De flesta finländska teleföretagen har en dubbelroll, dvs. de är både nätföretag och tjänsteföretag.

De tre huvudföretagsgrupperingarna inom den traditionella televerksamheten i Finland är Elisa-gruppen, Finnet-gruppen och Sonera Abp (TeliaSonera). Teleföretag som hör till dessa grupperingar är både nät- och tjänsteföretag.

Enligt kommunikationsmarknadslagen är nätföretag inom digital markbunden televisions- och radioverksamhet sådana företag som av kommunikationsministeriet har beviljats nätkoncession för ett digitalt markbundet tv- och radionät. Koncessionshavarna svarar för kontrollen och fördelningen av frekvenskapacitet i anslutning till användningen av digitala kanalknippen. Nätkoncessionen för de tre kanalknippen som för närvarande används har beviljats Digita Ab.

En egen grupp bland nätföretagen utgörs av de för närvarande ungefär 50 bolagen i Finland som är verksamma i kabelnät. I slutet av år 2001 hade cirka en miljon hushåll en kabel-tv-anslutning, dvs. 42 procent av alla hushåll.

Sedan konkurrensen öppnades har i synnerhet antalet tjänsteföretag ökat märkbart. I Finland har 179 företag gjort televerksamhetsanmälan till kommunikationsministeriet. Alla ovan nämnda nätföretag är verksamma också som tjänsteföretag.

I och med ändringarna i den första etappen i totalreformen av kommunikationsmarknadslagstiftningen blev även utövare av televisions- och radioverksamhet i digitala tv- eller radionät tjänsteföretag. Den andra etappen i totalreformen innebär att också sådana som bedriver verksamhet i analoga tv- och radionät blir tjänsteföretag.

Allt fler utövare av kabel-tv-verksamhet har under de senaste åren börjat bjuda ut Internetförbindelser i kabel-tv-nät. De första leverantörerna av digitala tv-tjänster i kabel-tv-nät inledde sin verksamhet i medlet av år 2001. Numera tillhandahåller nästan alla som bedriver kabel-tv-verksamhet digitala tv-tjänster och mottagare.

2.1.4. Kommunikationsmarknadens ekonomi

Den totala omsättningen i teleföretag som bedrev traditionell televerksamhet uppgick 2001 till 4 691,2 miljoner euro. Därav utgjorde andelen mobilkommunikation 1 997,9

miljoner euro (42,6 %), lokaltelefoni 811,4 miljoner euro (17,3 %), internationell telefoni 231,1 miljoner euro (4,9 %), fjärrtelefoni 62,0 miljoner euro (1,3 %) samt annan verksamhet, t.ex. företagssystem, kabel-tv-verksamhet samt utrustningshandel 1 588,9 miljoner euro (33,9 %).

Den elektroniska masskommunikationens andel av masskommunikationens totalomsättning uppgick 2001 till 19,4 %. Tre fjärdedelar av den elektroniska kommunikationens totalomsättning på 688 miljoner euro utgörs av den riksomfattande television- och radioverksamhetens omsättning, till vilken räknas Rundradion Ab, MTV Ab, Oy Ruutu nelonen Ab samt Oy Suomen Uutisradio Ab:s omsättning.

Kabel-tv-näten utvidgades i slutet av 1980-talet med ungefär hundratusen anslutningar per år. Antalet anslutningar har ökat klart långsammare på 1990-talet. År 2001 ökade det totala antalet anslutningar med uppskattningsvis 5 %. Kabel-tv-branschens omsättning uppgick till uppskattningsvis 72 miljoner euro 2001.

De kommersiella radiokanalernas omsättning uppgick år 2001 till 43 miljoner euro, vilket var ca fem procent mer än året innan.

2.2. Den internationella utvecklingen och lagstiftningen i utlandet

2.2.1. Europeiska gemenskapens lagstiftning

Bestämmelserna i kommunikationsmarknadslagen om Kommunikationsverkets avgifter grundar sig i huvudsak på de EG-direktiv om elektronisk kommunikation som antogs den 7 mars 2002. Också enligt dessa EG-rättsakter får administrativa avgifter påföras företagen i branschen. I enlighet med artikel 3 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/21/EG om ett gemensamt regelverk för elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster (ramdirektiv) skall medlemsländerna säkerställa de nationella regleringsmyndigheternas oberoende när dessa utför övervakningsavgifter i enlighet med direktiven om elektronisk kommunikation. Enligt punkt 11 i ingressen till ramdirektivet skall de nationella regleringsmyndigheterna ha de resurser i fråga om bl.a.

ekonomiska medel som krävs för att de skall kunna fullgöra sina uppgifter.

I artikel 12 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/20/EG om auktorisation för elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster (auktorisationsdirektiv) fastställs de kostnader som kan täckas med administrativa avgifter som tas ut av företag som tillhandahåller ett nät eller en tjänst i enlighet med allmän auktorisation eller som har beviljats nyttjanderätt. Enligt artikeln skall de administrativa avgifterna fastställas så, att de sammanlagt täcker enbart de administrativa kostnader som uppkommer för förvaltning, kontroll och genomförande av de uppgifter som avses i direktivet. Avgifterna får inbegripa kostnader för internationellt samarbete, harmonisering och standardisering, marknadsanalys, övervakning av efterlevnaden och annan kontroll av marknaden. Dessutom får avgifterna inbegripa kostnader för utarbetande och genomförande av sekundärrätt och förvaltningsbeslut.

Den föreslagna ändringen av kommunikationsmarknadslagen motsvarar också regleringen i artikel 12 i auktorisationsdirektivet.

Europeiska gemenskapens lagstiftning gynnar en utveckling där sådana nationella regleringsmyndigheter som avses i direktiven om elektronisk kommunikation finansierar sin verksamhet med inkomsterna av uppburna avgifter.

2.2.2. Internationell jämförelse

Finansieringen av tillsynsverksamheten i vissa andra nordiska länder

Sverige. Telekommunikation och radioverksamhet övervakas i Sverige av Post- och Telestyrelsen, PTS. Verksamheten finansieras i huvudsak genom avgifter som uppbärs av aktörerna på kommunikationsmarknaden. Ett undantag är uppgifterna i anslutning till skötseln av tele- och posttjänster för funktionshindrade. Dessa finansieras direkt via statsbudgeten.

PTS:s rätt att uppbära avgifter för sina tjänster regleras i telelagen. Regeringen fastställer avgifternas storlek genom förordning och delegerar en rätt att uppbära vissa avgif-

ter för att täcka kostnaderna för skötseln av uppgifterna till PTS. Regeringen fastställer ett fast pristak för avgiftsinkomsterna, och detta får inte överskridas. Avgifternas nedre gräns har också fastställts. PTS kan självständigt besluta om storleken på sina avgifter inom den ram som regeringen fastställer och den uppbär själv sina avgifter. Inkomsterna av avgifterna beräknas för tre år framåt, vilket innebär att PTS får en möjlighet att hålla en stabil avgiftsnivå.

Myndighetens uppgifter i anslutning till tillsynen över kommunikationsmarknaden finansieras med avgifter som tas ut hos företagen. Inom telesektorn är storleken på dessa avgifter kopplade till företagets omsättning. Företag som behöver tillstånd eller som är anmälningspliktiga är skyldiga att betala avgift. Tillståndshavarna betalar 0,157 % av årsomsättningen till PTS. Minimavgiften är 50 000 kronor. Anmälningspliktiga företag betalar fasta avgifter som är graderade enligt företagets omsättning. Företag med en omsättning på över 5 000 000 kronor betalar 40 000 kronor och företag med mindre omsättning på motsvarande sätt 1 000 kronor i året. De avgifter som graderats enligt teleföretagens omsättning torde bibehållas i nuvarande form också i den nya lagstiftning som bereds som bäst. Graderingen av avgifter som uppbärs hos anmälningspliktiga finjusteras eventuellt i den nya lagstiftningen. Det har visat sig vara problematiskt att definiera vilka företag som är anmälningspliktiga.

Norge. Norges post- och teleförvaltningsmyndighet (Post- og teletilsynet, PT) lyder under kommunikationsministeriet (Samferdselsdepartementet). Verkets huvudsakliga uppgift är att reglera och övervaka verksamheten inom post- och telesektorn i Norge. PT:s verksamhet finansieras nästan helt och hållet med avgifter som tas ut av aktörerna på kommunikationsmarknaden. Ca 5 % av omkostnadsanslagen finansieras dock via statsbudgeten. Dessa medel har anvisats för täckning av kostnaderna för radiokontroll.

PT beslutar själv om de tillsynsavgifter som uppbärs hos operatörerna. Ministeriet fattar beslut om de övriga avgifterna, t.ex. licens-, apparat- och radionätsavgifterna. Kostnaderna för skötseln av uppgifter i anslutning till tillsynen över kommunikations-

marknaden täcks med avgifter som uppbärs hos operatörerna. Antalet betalare har varit mellan fyra och fem och de influtna avgifterna har på årsbasis uppgått till ca 50 000 000 kronor, vilket motsvarar ca en tredjedel av PT:s budget.

Tillsynsavgiften är 50 000 kronor om företagets omsättning är mindre än 100 000 000 kronor. Om omsättningen är större ställs avgiften i relation till operatörens omsättning. Utgångspunkten vid beräkningen av tillsynsavgiften är PT:s kostnader, vilka graderas på betalarföretagen i förhållande till deras omsättning. Vid beräkningen av avgiften används alltså inte särskilt någon procentandel som fastställts enligt företagets omsättning. Tillsynsavgifterna baserar sig på kostnaderna för skötseln av uppgifterna i anslutning till tillsynen. Tillsynsavgifter som graderats enligt omsättningen har i Norge motiverats med att stora företag binder en större andel av PT:s resurser än små företag.

Danmark. IT- og Telestyrelsen (ITST) i Danmark inledde sin verksamhet i april 2002, då två verk – Statens Information och Telestyrelsen – slogs samman. ITST:s huvudsakliga uppgift är i första hand att utveckla och genomföra initiativ inom de områden som hänför sig till regeringens strategi för IT-politik. Utöver reglerings- och tillsynsavgifter i anslutning till tele- och radioförvaltningen ansvarar ITST bl.a. för upprätthållandet av flera innehållstjänster som tillhandahålls via Internet i Danmark.

ITST:s verksamhet finansieras delvis ur statsbudgeten och delvis med avgifter som uppbärs hos aktörerna på kommunikationsmarknaden. ITST sköter själv uppbörden av dessa avgifter. De viktigaste avgifterna är numreringsavgifterna och frekvensavgifterna. Den andel som statens budgetfinansiering utgör av verkets inkomster uppgår till ca 10 %.

Tillsynsuppgifterna finansieras med avgifter som uppbärs hos företagen. Alla koncessionhavare är skyldiga att betala avgift. Tillsynsavgifterna är inte beroende av företagets omsättning. Avgifterna är fasta och storleken på dem fastställs på basis av kostnaderna för tillsynen.

Finansieringen av tillsynsverksamheten i vissa andra länder i Europeiska unionen

England. I England är Office of Telecommunications (OfTel) reglerare för telebranschen. Verkets uppgifter baserar sig på en telekommunikationslag från 1984 och de hänför sig till fysiska kommunikationsnät samt till konkurrensen på kommunikationsmarknaden. Verket har som mål att agera i enlighet med konsumenternas intressen, främja konkurrensen och säkerställa att servicen inom telekommunikationen fyller vissa kvalitetskrav i England. OfTel fungerar inte som förvaltningsmyndighet för radiokommunikation eller postverksamhet, utan för dessa sektorer finns en separat myndighet. Före utgången av 2003 skall en ny myndighet, Ofcom (Office of Communications), inrättas för sammanförande av regleringsmyndigheterna inom elektronisk kommunikation till en myndighet, dock så, att ovan nämnda förvaltningsmyndigheter inom radio- och postbranschen inte tas med.

I England har finansieringen av OfTel ordnats på ett exceptionellt sätt. Där beviljar finansministeriet OfTel ett räntefritt lån i början av året, och med det täcker OfTel kostnaderna för sin verksamhet. Under verksamhetsåret uppbär OfTel avgifter hos företagen för de prestationer som tillhandahållits dem. Samtidigt returnerar OfTel de lånade medlen till finansministeriet under verksamhetsårets gång.

En betydande del av kostnaderna för OfTels verksamhet täcks med avgifter som uppbärs hos aktörerna på kommunikationsmarknaden. Endast en liten del - 760 000 pund 2003 - täcks direkt via statsbudgeten. Detta är mindre än fem procent av verkets alla utgifter.

En betydande del av de medel som OfTel insamlar kommer från koncessionsavgifterna. De viktigaste avgifterna har ställts i proportion till företagens omsättning. På detta sätt går man till väga också då tillsynsavgifterna fastställs. Företag med en årsomsättning på mer än 5 000 000 pund berörs av de mest omfattande betalningsskyldigheterna.

Frankrike. I Frankrike är l'Autorité de régulation des télécommunications (ART) förvaltningsmyndighet när det gäller elektronisk

kommunikation. Verket har bl.a. till uppgift att främja konkurrensen på kommunikationsmarknaden, bevilja koncessioner och förvalta användningen av frekvenser och nummer. Myndighetsuppgifter i anslutning till postförvaltningen hör inte till ART.

Tillsvidare får ART sina verksamhetsanslag direkt ur statsbudgeten. Verket samlar dock samtidigt in medel till staten genom att fakturera sina kunder för tjänsterna. År 2001 betalade ART:s kunder sammanlagt 125,7 miljoner euro till statskassan.

Författningar om en revidering av mekanismerna för finansieringen av ART har godkänts, men har ännu inte trätt i kraft. Finansieringen av ART ändras så, att verket i fortsättningen själv uppbär de medel som behövs för finansieringen av verksamheten. Det blir telekommunikationsministerns uppgift att godkänna ART:s budget.

Tyskland. I Tyskland sköts myndighetsuppgifterna inom tele- och radiokommunikation samt postverksamheten av Regulierungsbehörde für Telekommunikation und Post (Reg TP). Verket har som mål att främja konsumenternas intressen när det gäller kommunikationstjänster samt att främja dataskyddet inom telekommunikation och postverksamhet. Reg TP ansvarar också för att konkurrensen på kommunikationsmarknaden är effektiv överallt i världen. Ett särskilt mål är att konkurrensen också skall fungera på landsbygden. Verket har också som mål att trygga en störningsfri radiokommunikation. Reg TP sköter också planeringen av begränsade kommunikationsresurser, dvs. användningen av frekvenser och nummer.

Reg TP:s verksamhet finansieras helt via statsbudgeten. I praktiken fås dock ungefär hälften av finansieringen i form av returneringar av de avgifter som verket uppbär till staten. Reg TP:s fakturering har ordnats så, att avgifterna för dess prestationer betalas till statskassan. Hälften av de medel som Reg TP behöver fås via statsbudgeten utan någon sådan cirkulation av medlen som beskrivs ovan. Användningen av budgetmedel har motiverats med att verkets verksamhet är av allmänt intresse för hela nationen.

Avgifterna för Reg TP:s prestationer kan grovt delas in i två grupper: avgifter för kommunikationsresurserna, t.ex. frekvens-

och numreringsavgifter, samt avgifter för tekniska tjänster, t.ex. avgifter för kontroll av apparater. Frekvens- och numreringsavgifterna är beroende av efterfrågan på resurserna, och de mest populära frekvenserna eller numren kostar mera än mindre efterfrågade.

Avgifterna fastställs av ekonomi- och arbetsministeriet (Regulierungsbehörde für Telekommunikation und Post), under vilket Reg TP är verksam. I Tyskland har högsta domstolen nyligen fäst uppmärksamhet vid Reg TP:s avgifter eftersom de gäller flera år. Högsta domstolen ålade Reg TP att ändra sina avgifter.

De avgifter som uppbärs för ekonomisk tillsyn har graderats i förhållande till företagens omsättning. I den lagstiftning som bereds kommer kretsen av betalare att utvidgas. Målet är att alla stora företag som är verksamma inom elektronisk kommunikation skall delta i betalningarna. Antalet nya företag som blir betalningsskyldiga är flera hundra. Däremot är avsikten att riktigt små företag inte skall behöva betala någon avgift alls.

Belgien. I Belgien reglerar och övervakar Belgisch Instituut voor postdiensten en telecommunicatie (BIPT) post- och telekommunikationsmarknaden. Verket bereder lagstiftningen inom post- och telebranschen och deltar i internationellt samarbete. Reglerings- och tillsynsuppgifternas innehåll har reglerats på förordningsnivå. Verket ansvarar också för radioförvaltningen på nationell nivå. Det övervakar bl.a. iakttagandet av den nationella radiolagen och lagen om radio- och televisionsverksamhet. Också planeringen av användningen av radiofrekvenser hör till BIPT:s uppgifter.

Kostnaderna för BIPT:s verksamhet täcks med koncessionsavgifter som uppbärs hos aktörerna på kommunikationsmarknaden. Storleken på avgifterna regleras årligen i januari genom ett beslut (Royal Decision) som fastställs av ministern inom förvaltningsområdet. Avgifterna är fasta och alltså inte beroende av företagets omsättning. De styrs direkt till BIPT. De viktigaste avgifterna är de som uppbärs hos mobiloperatörer.

Spanien. I Spanien är Comisión del Mercado de las Telecomunicaciones (CMT) en självständig organisation som i praktiken ansvarar för den tekniska och ekonomiska till-

synen över kommunikationsmarknaden. Enligt lagen har CMT till uppgift att trygga förutsättningarna för en effektiv konkurrens på kommunikationsmarknaden samt på marknaden för audiovisuella, telematiska och interaktiva tjänster, övervaka att prissättningen är lagenlig och fungera som medlare i konflikter som kan uppstå på ovan nämnda områden.

Alla CMT:s funktioner finansieras med koncessionsavgifter som uppbärs hos operatörerna. Varje koncessionshavare är skyldig att betala CMT 0,15 % av den årliga omsättning som uppkommer av de tjänster som omfattas av koncessionen. CMT sköter själv uppbörden av avgifterna.

Irland. I Irland ansvarar Commission for Communications Regulation (ComReg) för beviljandet av koncessioner och för regleringen av och tillsynen över verksamheten på området för elektronisk kommunikation. ComReg handhar också regleringen av och tillsynen över postverksamheten samt planeringen av användningen av radiofrekvenser.

ComReg uppbär själv de medel som behövs för att finansiera verkets verksamhet. Verkets direktör har befogenheter att självständigt besluta om storleken på avgifterna. Alla koncessionsberoende företag som är verksamma inom elektronisk kommunikation eller som bedriver postverksamhet är betalningsskyldiga. ComReg uppbär också fasta avgifter. T.ex. avgifterna för användningen av radiofrekvenser är fasta. Frekvensavgifternas storlek är beroende av den frekvens som används.

Med de medel som inflyter från avgifterna täcks kostnaderna för regleringen av och tillsynen över den elektroniska kommunikationen och postverksamheten. När det gäller den elektroniska kommunikationen har prestationen inte reglerats närmare än så i bestämmelserna. När det gäller postverksamheten hänvisas till de uppgifter som verket har inom postverksamheten. De avgifter som uppbärs för finansieringen av reglerings- och tillsynsuppgifterna uppgår till 0,2 % av företagets årsomsättning. Om företagets omsättning är mindre än 635 000 euro är avgiften 1 000 euro.

2.3. Bedömning av nuläget

Genom den nya kommunikationsmarknadslag som träder i kraft den 25 juli 2003 åläggs Kommunikationsverket en rad nya uppgifter. Kommunikationsverket kan dock inte med stöd av den nya lagen uppbära någon avgift för dessa uppgifter eftersom lagen inte innehåller några bestämmelser om avgifter. Regeringens proposition med förslag till ändring av lagstiftningen om kommunikationsmarknaden innehöll bestämmelser om en tillsynsavgift för teleföretag och en tillsynsavgift för teleentreprenörer, men bestämmelserna ströks ur lagen i samband med behandlingen i riksdagen.

Avgiftsregleringen i kommunikationsmarknadslagen motsvarar alltså för närvarande inte kostnaderna för produktionen av de nya prestationerna. Därför är det nödvändigt att i lagen ta in bestämmelser om avgifter med vilka kostnaderna kan täckas.

3. Propositionens mål och de viktigaste förslagen

I propositionen föreslås bestämmelser om en kommunikationsmarknadsavgift och en teleentreprenadavgift. Genom propositionen intas i kommunikationsmarknadslagen sådana bestämmelser om dessa avgifter som uppfyller grundlagens krav. De avgifter som föreslås i propositionen skall inte överensstämma med lagen om grunderna för avgifter till staten utan med speciallagen.

Kommunikationsmarknadsavgiften är en ny avgift som teleföretagen skall betala i utbyte mot Kommunikationsverkets prestationer. Avgiften skall vara fast, men indelad i olika avgiftsklasser. Teleentreprenadavgiften skall vara lika stor för alla.

Det föreslås att avgiftsklasserna skall bestämmas enligt företagets omsättning. Därmed kan kostnaderna för prestationerna fördelas jämt mellan aktörerna. Grunden för kommunikationsmarknadsavgiften skall enligt förslaget vara de kostnader som produktionen av prestationerna medför. Detta innebär att avgiften bestäms enligt självkostnadsvärdet. Kostnaderna för produktionen av prestationerna beaktas sådana de ingår i reger-

ingens proposition om statsbudgeten.

4. Propositionens verkningar

4.1. Ekonomiska verkningar

Propositionen har inga betydande verkningar på statsbudgeten.

De totala kostnaderna för de prestationer som Kommunikationsverket producerar med stöd av kommunikationsmarknadslagen beräknas uppgå till 4,9 miljoner euro 2004. Avsikten är att dessa kostnader skall täckas med den kommunikationsmarknadsavgift och den teleentreprenadavgift som ingår i denna proposition samt med den numreringsavgift som uppbärs med stöd av 49 § kommunikationsmarknadslagen. Med kommunikationsmarknadsavgiften täcks kostnaderna för säkerställandet av kommunikationsmarknaden fungerar i ekonomiskt och tekniskt hänseende. Då den nya avgiften införs kommer numreringsavgifterna att sänkas avsevärt. Den föreslagna teleentreprenadavgiften skall täcka kostnaderna för de prestationer som produceras för teleentreprenörerna. Det totala inflödet av kommunikationsmarknadsavgifterna enligt denna proposition beräknas uppgå till ca 2,4 miljoner euro 2004 och det totala inflödet av teleentreprenadavgifterna till ca 0,1 miljoner euro.

Den nya kommunikationsmarknadsavgiften ger inkomster på ca 2,4 miljoner euro. Eftersom Kommunikationsverkets avgiftsbelagda verksamhet beräknas inbringa totalt ca 32 miljoner euro 2004, kommer den nya avgiften att utgöra ca 7,5 % av verkets finansiering. Avgiftsbördan för teleföretagen bibehålls på ungefär samma nivå som för närvarande, eftersom det antas att numreringsavgifterna kommer att kunna sänkas med ca 40 % från nuvarande nivå. De sänkta numreringsavgifterna beräknas ge inkomster om 2,4 miljoner euro 2004.

Enligt kalkylerna förändras fördelningen av vissa intäkter av den avgiftsbelagda verksamheten på följande sätt:

	Kalkyl 2003	Kalkyl 2004
Avgiftsslag	milj. euro	milj. euro
Frekvensavgifter	7,3	7,3
Avgifter för numrering av telenäten	4,2	2,4
Kommunikationsmark- nadsavgifter	0,0	2,4
Teleentreprenadavgifter	0,1	0,1
Sammanlagt	11,6	12,2

4.2. Verknningar för företagens ställning och ekonomi

I jämförelse med den tidigare regleringen blir avgiftsörden i enlighet med den föreslagna regleringen jämnare fördelad mellan företagen i branschen, och också de krav som olika stora företag ställer på Kommunikationsverkets verksamhet beaktas. Verksamheten i alla företag som bedriver koncessionsberoende eller anmälningspliktig televerksamhet förutsätter årligen vissa bastjänster av Kommunikationsverket. Dessa är oberoende av omsättningen och funktionernas omfattning. Kostnaderna för tjänsterna varierar inte i någon betydande grad mellan olika företag. Detta talar för att också de minsta betalningsskyldiga företagen bör påföras en viss grundavgift årligen. Företag med betydande omsättning har i allmänhet ett flertal funktioner och dessa företag bedriver verksamhet på bredare geografiska marknader i Finland än småföretag. Verksamheten i dessa företag ställer alltså större krav på Kommunikationsverkets verksamhet än verksamheten i småföretag, vilket avspeglas i en större avgiftsörda i relation till omsättningen.

Enligt propositionen utvidgas kretsen av betalare. I kommunikationsmarknadslagen har regleringen kommit att omfatta förutom traditionella teleföretag, dvs. nät- och tjänsteföretag i fasta telefonnät eller mobilnät, ock-

så Internetleverantörer, företag som tillhandahåller tv- och radionät samt sådana som tillhandahåller programtjänster som förmedlas i tv- och radionät. Den föreslagna kommunikationsmarknadsavgiften, som grundar sig på kostnaderna för prestationerna, skall jämnt belasta alla företag som omfattas av regleringen. Detta är en betydande förändring i jämförelse med nuvarande situation.

Enligt propositionen skall den avgift som uppbärs variera i förhållande till företagets omsättning. Verksamhet som anses obetydlig skall vara helt befriad från kommunikationsmarknadsavgift.

5. Beredningen av propositionen

Beredningen av ärendet inleddes vid kommunikationsministeriet sedan grundlagsutskottet tagit ställning till tillsynsavgiften för teleföretag och tillsynsavgiften för teleentreprenörer. Kommunikationsministeriet tillsatte i januari 2003 en arbetsgrupp som hade till uppgift att kartlägga olika alternativ när det gäller Kommunikationsverkets avgifter och att utarbeta ett förslag till regeringsproposition. I arbetsgruppen fanns representanter för kommunikationsministeriet samt för finansministeriet och Kommunikationsverket. Under arbetets gång hörde arbetsgruppen representanter för aktörerna i branschen och Kommunikationsverket. Arbetsgruppen överlämnade resultatet av sitt arbete till kommunikationsministeriet den 15 mars 2003.

Propositionen har utgående från arbetsgruppens arbete beretts som tjänsteuppdrag vid kommunikationsministeriet. Under beredningen har diskussioner förts med justitieministeriet. Utlåtanden om propositionen har begärts av ett flertal aktörer inom branschen. Vid beredningen har synpunkterna i utlåtandena beaktats i mån av möjlighet.

DETALJMOTIVERING

1. Lagförslag

15 a §. *Kommunikationsmarknadsavgift.* I

den föreslagna 15 a § bestäms om teleföretagens skyldighet att betala kommunikationsmarknadsavgift. Enligt förslaget uppbärs

kommunikationsmarknadsavgift av teleförtag som bedriver koncessionsberoende eller anmälningspliktig televerksamhet. Avgiftsskyldigheten gäller inte sådana företag som bedriver ringa allmän televerksamhet och som inte behöver göra någon anmälan.

Kommunikationsmarknadsavgift skall inte tas ut för omsättningen av i lagen om televisions- och radioverksamhet avsedd televisions- eller radioverksamhet. Enligt 2 § i nämnda lag avses med televisionsverksamhet ursprunglig sändning eller tillhandahållande av ett televisionsprogramutbud avsett att tas emot av allmänheten, i okodad eller kodad form, över ledning eller med hjälp av radiovågor som utbreder sig fritt, inklusive sändning över satellit. Definitionen av radioverksamhet gäller i sin tur på motsvarande sätt ljudradioprogramutbud. Som utövare av televisions- eller radioverksamhet betraktas enligt definitionen den som har ansvar för planeringen av dessa programutbud och som sänder programutbud eller låter sända sådana. Hos utövare av televisions- eller radioverksamhet kan enligt förslaget således uppbäras kommunikationsmarknadsavgift endast på basis av den omsättning som föranleds av annan televerksamhet som företaget bedriver i Finland.

Andelen annan televerksamhetens av den verksamhet som utövare av televisions- och radioverksamhet bedriver är i allmänhet liten. Annan televerksamhet kan vara t.ex. tillhandahållande av internetjänster. De företag som bedriver verksamhet med stöd av en programkoncession betalar koncessionsavgift till statens televisions- och radiofond. Till fonden avsätts även televisionsavgifter för användningen av tv-apparater. Enligt 5 § 1 mom. lagen om statens televisions- och radiofond används fondens medel bl.a. för att täcka kostnaderna för övervakningen av att bestämmelserna om televisions- och radioverksamhet följs. Största delen av fondens medel används för att finansiera Rundradion Ab:s verksamhet. Därmed finansierar både Rundradion Ab och de företag som betalar koncessionsavgift Kommunikationsverkets uppgifter redan via statens televisions- och radiofond.

Produktionen av enstaka prestationer i ölighet med kommunikationsmarknadslagen

medför kostnader som måste täckas. Enligt förslaget skall dock kostnaderna för dessa prestationer uppbäras med en kommunikationsmarknadsavgift. Detta är rimligt för att effektivitet skall kunna uppnås, eftersom faktureringskostnaderna annars skulle överstiga inkomsterna.

Grunden för den föreslagna kommunikationsmarknadsavgiften är de kostnader som orsakas Kommunikationsverket av skötseln av uppgifter som gäller teleföretag enligt kommunikationsmarknadslagen. I avgiftsgrunden ingår dock inte de uppgifter för vilka en numreringsavgift enligt 49 § uppbärs. Det föreslås att avgiften skall grunda sig på kostnaderna för de uppgifter som gäller teleföretag, medan kostnaderna för uppgifter som gäller teleentreprenörer täcks med den teleentreprenadavgift som nämns i den föreslagna 137 a §.

I 2 mom. bestäms om grunderna för kommunikationsmarknadsavgiftens storlek. Enligt förslaget är kommunikationsmarknadsavgiften inte lika stor för alla teleföretag, utan den varierar beroende på avgiftsklass. Företagen delas in i avgiftsklasser för beaktande av de kostnader som skötseln av uppgifter som gäller företagen i respektive avgiftsklass i genomsnitt orsakar Kommunikationsverket. Avgiftsklassen bestäms enligt omsättningen på den televerksamhet som teleföretaget bedriver i Finland under den period som föregår bestämmandet av avgiften. När avgiftsklassen bestäms beaktas alltså inte t.ex. omsättningen på den handel med utrustning som företaget bedriver. Med hjälp av indelningen i klasser kan kostnaderna för prestationerna fördelas jämt på företagen. Produktionen av prestationer för ett företag med större omsättning orsakar Kommunikationsverket mera kostnader än produktionen av prestationer för ett mindre företag.

Avgiftsklasserna är enligt den föreslagna tabellen tolv till antalet. Det måste finnas tillräckligt många avgiftsklasser för att inte företag med alltför olika omsättning skall hamna i en och samma avgiftsklass. Indelningen medverkar på detta sätt till att avgiften är rättvis. Den omsättning som ligger till grund för avgiften för företag i den första avgiftsklassen är högst 1 miljon euro. Företagen i den högsta avgiftsklassen har en omsättning

på minst 1 024 miljon euro. Det föreslås att avgiftsklassen skall bestämmas enligt omsättningen på den televerksamhet som teleföretaget bedrev i Finland under den föregående perioden. Avgiftsgrunden för företag som hör till en koncern är dock den omsättning som det bestäms närmare om i 15 b §.

Storleken på avgiften för företag i respektive avgiftsklass fastställs i lagen med hjälp av avgiftsenheter. Enligt den föreslagna tabellen skall företagen i den lägsta avgiftsklassen betala en avgift om två avgiftsenheter. Avgiften för företagen i den högsta avgiftsklassen är 2 330 avgiftsenheter. Det totala beloppet av kommunikationsmarknadsavgiften bestäms enligt antalet avgiftsenheter. Avgiftsenheten skall anges direkt i lagen. Det föreslås att avgiftsenheten skall uppgå till 350 euro. Det totala inflödet av kommunikationsmarknadsavgifter uppgår till ca 2,4 miljoner euro 2004.

Den totala omsättningen inom televerksamheten uppgår till ca 3,4 miljarder euro. De kostnader som skall täckas med kommunikationsmarknadsavgift beräknas uppgå till 2,4 miljoner euro. Enligt en bedömning på basis av dagens uppgifter fördelas teleföretagen på avgiftsklasserna så, att största delen av företagen befinner sig i klasserna 1-8. Avgiftsklassen för ett företag kan variera under olika år, allt eftersom omsättningen ändras.

Bestämmelsen strider inte mot artikel 12 i auktorisationsdirektivet, eftersom det är fråga om en administrativ avgift, avgiftsskyldigheten föreläggs öppet i lagstiftningen och skyldigheten gäller alla utövare av allmän televerksamhet likvärdigt.

15 b §. *Omsättning som ligger till grund för bestämmande av avgiftsklass.* I paragrafen föreslås närmare bestämmelser om hur den omsättning som ligger till grund för avgiftsklassen fastställs. I 1 mom. bestäms om situationer där ett teleföretag hör till en koncern. Grunden för teleföretagets avgift är då inte direkt dess egen omsättning utan teleföretagets andel av den gemensamma omsättningen för den televerksamhet som avgiftsskyldiga teleföretag som hör till samma koncern bedriver i Finland. Den gemensamma omsättningen minskas med bolagens inbördes omsättning av verksamheten, dvs. den inbördes omsättningen av televerksamhet

som bedrivits i Finland. Till den gemensamma omsättningen för en företagsgrupp hänförs sålunda inte alls omsättningen för ett sådant företag som inte bedriver televerksamhet i Finland. På basis av den omsättning som räknats ut på detta sätt fastställs avgiftsklassen för ett teleföretag som hör till en koncern. Avsikten är att teleföretag skall behandlas lika oavsett om de ingår i en koncernstruktur eller inte. Då kommunikationsmarknadsavgiften bestäms för i bokföringslagen (1336/1997) avsedda ägarintresseföretag och intresseföretag behandlas de som självständiga företag.

Avgiften skall fastställas på samma sätt också i sådana fall då moderbolaget inte är finländskt. För tydlighetens skull bör det konstateras att samma princip också följs i internationella koncerner.

I 2 mom. föreslås ett bemyndigande att utfärda bestämmelser om vissa omständigheter som påverkar fastställandet av omsättningen. Genom förordning av kommunikationsministeriet skall för det första kunna utfärdas närmare bestämmelser om hur uppgifter som behövs för fastställandet av avgift skall anmälas till Kommunikationsverket. Uppgifterna skall lämnas till verket på en blankett som verket utformat. Genom förordning av kommunikationsministeriet skall också kunna utfärdas närmare bestämmelser om hur den omsättning som ligger till grund för kommunikationsmarknadsavgiften skall fastställas i vissa mångtydiga fall. Närmare bestämmelser om fastställandet av omsättningen skall kunna utfärdas, om den redovisningsperiod som utgör grund för fastställandet av avgiften är längre eller kortare än tolv månader eller om avgiften uppbärs under första eller andra året av verksamheten. Avsikten är att bland annat de beräkningsbestämmelser som behövs för dessa situationer meddelas genom en förordning. Också sådana situationer då de uppgifter som företaget gett är bristfälliga eller då företaget inte har ett fastställt bokslut för den televerksamhet det har bedrivit i Finland skall kunna regleras genom förordning. I sådana här situationer skall Kommunikationsverket vid behov ha rätt att göra en uppskattning om den omsättning som utgör grunden för avgiftsklassen. Med stöd av den föreslagna 5 punkten kan närmare bestäm-

melser dessutom utfärdas vid behov, om fastställandet av omsättningen påverkas av någon annan härmed jämförbar omständighet.

15 c §. *Påförande och uttagande av kommunikationsmarknadsavgift.* Enligt den föreslagna paragrafen skall kommunikationsmarknadsavgiften påföras av Kommunikationsverket. I Kommunikationsverkets beslut om påförande av avgift får ändring sökas enligt 127 § 1 mom. Enligt den aktuella bestämmelsen får ändring i beslut som Kommunikationsverket har fattat med stöd av kommunikationsmarknadslagen sökas genom besvär hos förvaltningsdomstolen i enlighet med förvaltningsprocesslagen. Kommunikationsverket kan i sitt beslut föreskriva att ett beslut skall iakttas trots att ändring söks, om inte besvärsmyndigheten bestämmer något annat.

Närmare bestämmelser om verkställigheten av avgiften kan utfärdas genom förordning av kommunikationsministeriet. Avsikten är att genom förordning ange t.ex. om avgiften skall tas ut i en rat eller flera. Avgiften betalas förmodligen i två rater årligen.

I 2 mom. föreslås en hänvisning till lagen om indrivning av skatter och avgifter i ut-sökningsväg (367/1961). Kommunikationsmarknadsavgift tas ut för Kommunikationsverkets tjänster, som är offentligrättsliga prestationer. Avgiften får därför också drivas in utan dom eller utslag i den ordning som bestäms i nämnda lag. Motsvarande hänvisning ingår också i 11 § lagen om grunderna för avgifter till staten och gäller offentligrättsliga prestationer som avses i lagen. I momentet föreslås också en bestämmelse om dröjsmålsränta och dröjsmålsavgift. Regleringen följer 3 § förordningen om grunderna för avgifter till staten (211/1992). Om avgiften inte har betalats senast på förfallodagen, uppbärs dröjsmålsränta på det obetalda beloppet. Dröjsmålsränta betalas enligt den räntefot som anges i 4 § räntelagen (633/1982). Enligt 4 § 1 mom. i räntelagen är dröjsmålsräntan sju procentenheter högre än den referensränta som gäller vid tidpunkten i fråga. I 2 mom. bestäms dessutom om situationer där dröjsmålsräntan enligt 1 mom. är lägre än den ränta som skulle betalas för tiden före förfallodagen. I stället för dröjsmålsränta skall Kommunikationsverket kunna ta ut en

dröjsmålsavgift om 5 euro. Dröjsmålsavgift används i sådana fall då dröjsmålsräntan understiger 5 euro.

137 a §. *Teleentreprenadavgift.* I 137 a § bestäms om en teleentreprenadavgift som teleentreprenörer är skyldiga att betala till Kommunikationsverket. Teleentreprenadavgiften uppbärs årligen och till samma belopp hos alla.

Enligt 137 § kommunikationsmarknadslagen avses med teleentreprenör en fysisk eller juridisk person som i avsikt att idka näring bygger eller installerar ett sådant internt kommunikationsnät i en fastighet eller en byggnad som skall anslutas till det allmänna kommunikationsnätet eller underhåller det. Som teleentreprenad betraktas således endast entreprenader i interna nät. Definitionen av begreppet teleentreprenör har också knutits till idkandet av näring. De anmälningspliktiga kan delas in i två grupper: entreprenörer för telefonnät och entreprenörer för centralantennerna. För närvarande finns det ca 530 företag i Kommunikationsverkets register som Kommunikationsverket har bemyndigat med stöd av gällande kommunikationsmarknadslag. Antalet beräknas kvarstå på nuvarande nivå också när den nya kommunikationsmarknadslagen träder i kraft.

De teleentreprenadavgifter som uppbärs föreslås motsvara de totala kostnader som orsakas Kommunikationsverket av skötseln av uppgifter som gäller teleentreprenörer. För tillfället uppbärs hos teleentreprenörerna med stöd av lagen om grunderna för avgifter till staten sådana avgifter som avses i förordningen om Kommunikationsverkets avgifter, vilkas belopp beror på verksamhetens omfattning. Det föreslås att indelningen slopas eftersom de utgifter som de olika teleentreprenörerna orsakar i praktiken är lika stora. Enligt förslaget uppgår avgiften till 230 euro. Det beräknas att sammanlagt ca 120 000 euro inflyter i avgifter 2004.

Enligt 2 mom. kan närmare bestämmelser om verkställigheten av teleentreprenadavgiften utfärdas genom förordning av kommunikationsministeriet. I fråga om påförande och indrivning av avgiften gäller dessutom vad som bestäms i 15 c §. Därigenom kan Kommunikationsverkets beslut om påförande av teleentreprenadavgift överklagas på samma

sätt som ett beslut om kommunikationsmarknadsavgift. Teleentreprenadavgiften kan också, liksom kommunikationsmarknadsavgiften, drivas in utan dom eller beslut.

Ikraftträdelsebestämmelser. I 1 mom. ingår en bestämmelse om när lagen träder i kraft. Lagen föreslås träda i kraft den 25 juli 2003. Kommunikationsmarknadslagen träder i kraft denna dag, då också tiden för det nationella genomförandet av direktiven om elektronisk kommunikation går ut.

Enligt paragrafens 2 mom. tas kommunikationsmarknadsavgiften och teleentreprenadavgiften ut från och med den 1 januari 2004. Bestämmelsen motsvarar den övergångsbestämmelse om uppbörd av tillsynsavgifter som ingick i kommunikationsmarknadslagen i den tidigare regeringspropositionen.

I 3 mom. ingår en sedvanlig bestämmelse om möjligheten att vidta de åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter innan lagen träder i kraft.

2. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft den 25 juli 2003. Kommunikationsmarknadslagen träder i kraft denna dag, då också tiden för det nationella genomförandet av direktiven om elektronisk kommunikation går ut. Enligt förslaget tas kommunikationsmarknadsavgiften och teleentreprenadavgiften dock ut från och med den 1 januari 2004.

3. Lagstiftningsordning

I propositionen föreslås att till kommunikationsmarknadslagen fogas bestämmelser om en kommunikationsmarknadsavgift och en teleentreprenadavgift. Avgiftsregleringen berörs av 81 § grundlagen, i vilken bestäms om statliga skatter och avgifter. Grundlagsutskottet har tagit ställning till avgiftsregleringens krav i sitt utlåtande om kommunikationsmarknadslagen (GrUU 61/2002 rd). Dessutom har grundlagsutskottet behandlat avgiftsregleringen i andra utlåtanden vid samma tidpunkt (GrUU 66/2002 rd och 67/2002 rd).

Med den nu föreslagna regleringen försöker man uppfylla de krav som ställs i grundlagen. Enligt förslaget skall storleken på kommunikationsmarknadsavgiften och teleentreprenadavgiften regleras genom lag. Dessutom definieras de uppgifter som ligger till grund för avgiften entydigt och förslaget innehåller också en bestämmelse om sökande av ändring. Avgiften fördelas också jämnt mellan företagen när teleföretagen indelas i avgiftsklasser.

Med stöd av vad som anförts ovan kan lagförslaget behandlas i vanlig lagstiftningsordning. Det är trots allt önskvärt att grundlagsutskottets utlåtande om propositionen inbegärs.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av kommunikationsmarknadslagen

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till kommunikationsmarknadslagen av den 23 maj 2003 (/) nya 15 a - 15 c och 137 a § som följer:

15 a §

Kommunikationsmarknadsavgift

Teleföretag som bedriver anmälningspliktig eller koncessionsberoende televerksamhet är skyldiga att till Kommunikationsverket betala en årlig kommunikationsmarknadsavgift. Kommunikationsmarknadsavgift tas inte ut för omsättning av sådan televisions- eller radioverksamhet som avses i lagen om televisions- och radioverksamhet. Kommunikationsmarknadsavgiften motsvarar Kommunikationsverkets kostnader för skötseln av sådana uppgifter som gäller teleföretag och som avses i denna lag, med undantag för de uppgifter som avses i 49 §.

Kommunikationsmarknadsavgiften beräknas enligt antalet avgiftsenheter i de olika avgiftsklasserna. En avgiftsenhet uppgår till 350 euro. Företagen delas in i avgiftsklasser för beaktande av Kommunikationsverkets genomsnittliga kostnader för skötseln av de uppgifter som gäller företagen i respektive avgiftsklass. Avgiftsklassen för ett teleföretag bestäms på basis av omsättningen för den televerksamhet som teleföretaget bedrivit i Finland under den period som föregår bestämmandet av avgiften. I 15 b § bestäms närmare om den omsättning som ligger till grund för bestämmande av avgiftsklass. Kommunikationsmarknadsavgiften bestäms enligt följande:

Avgiftsklass	Omsättning (milj. €)	Antal enheter
1	under 1	2
2	1 – under 2	4
3	2 – under 4	7
4	4 – under 8	14
5	8 – under 16	26
6	16 – under 32	50
7	32 – under 64	94
8	64 – under 128	179
9	128 – under 256	340
10	256 – under 512	645
11	512 – under 1024	1226
12	1024 eller högre	2330

15 b §

Omsättning som ligger till grund för bestämmande av avgiftsklass

Om ett teleföretag ingår i en koncern enligt 1 kap. 6 § bokföringslagen (1336/1997), är grunden för teleföretagets avgift företagets andel av den gemensamma omsättningen för den televerksamhet som de avgiftsskyldiga teleföretag som ingår i samma koncern bedrivit i Finland, minskad med bolagens inbördes omsättning av verksamheten. Avgiften bestäms på samma sätt också i sådana fall då moderbolaget inte är finländskt.

Genom förordning av kommunikationsministeriet kan utfärdas närmare bestämmelser om hur de uppgifter som behövs för bestämmande av avgift skall anmälas till Kommun-

kationsverket och hur den omsättning som ligger till grund för kommunikationsmarknadsavgiften skall beräknas, om

1) den räkenskapsperiod som utgör grund för bestämmande av avgift är längre eller kortare än tolv månader,

2) avgiften tas ut under det första eller andra året av verksamheten,

3) företaget inte har ett fastställt bokslut för den televerksamhet som det har bedrivit i Finland,

4) de uppgifter som företaget gett är bristfälliga, eller om

5) beräkandet av omsättningen påverkas av någon härmed jämförbar omständighet.

15 c §

Påförande och uttagande av kommunikationsmarknadsavgift

Kommunikationsmarknadsavgiften påförs av Kommunikationsverket. I Kommunikationsverkets beslut om påförande av avgift får ändring sökas enligt 127 § 1 mom. Närmare bestämmelser om verkställigheten av avgiften kan utfärdas genom förordning av kommunikationsministeriet.

Kommunikationsmarknadsavgiften får drivas in utan dom eller beslut på det sätt som bestäms i lagen om indrivning av skatter och avgifter i utsökningsväg (367/1961). Om avgiften inte betalas senast på förfallodagen, tas

på det obetalda beloppet ut en årlig dröjsmålsränta enligt den räntefot som avses i 4 § räntelagen (633/1982). I stället för dröjsmålsränta kan myndigheten ta ut en dröjsmålsavgift om 5 euro i sådana fall då dröjsmålsräntan understiger detta belopp.

137 a §

Teleentreprenadavgift

Teleentreprenörer är skyldiga att till Kommunikationsverket betala en årlig teleentreprenadavgift. Teleentreprenadavgiften motsvarar Kommunikationsverkets kostnader för skötseln av sådana uppgifter som gäller teleentreprenörer och som avses i denna lag. Avgiften uppgår till 230 euro.

Närmare bestämmelser om verkställigheten av teleentreprenadavgiften kan utfärdas genom förordning av kommunikationsministeriet. I fråga om påförande och uttagande av avgiften gäller dessutom vad som bestäms i 15 c §.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Den kommunikationsmarknadsavgift som avses i 15 a § och den teleentreprenadavgift som avses i 137 a § i denna lag tas ut från och med den 1 januari 2004.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Helsingfors den 23 maj 2003

Republikens President

TARJA HALONEN

Kommunikationsminister *Leena Luhtanen*